

Gemeente Bernheze Rekenkamercommissie
Postbus 19
5384ZG HEESCH

Behandeld door: Marijke Gijsbers

Telefoon-nummer: 0412 458888

Bijlage(n):

Onderwerp: bestuurlijk en ambtelijke reactie Rekenkameronderzoek Visie werken aan de toekomst

Uw brief van: 20 juli 2022

Uw kenmerk:

Registratienummer: 5554/5656

Datum: 6 september 2022

Beste heren Langerwerf en Op de Laak,

Op woensdag 29 juni 2022 hebben wij uw onderzoeksrapportage "Visie werken aan de toekomst Bernheze" ontvangen voor een bestuurlijke en ambtelijke reactie. Inmiddels hebben wij op 30 augustus een verdiepend gesprek met elkaar gehad over het onderzoek. Via deze brief geven wij de bestuurlijke reactie op de onderzoeksrapportage Visie werken aan de toekomst Bernheze. Wij hebben geen opmerkingen voor een ambtelijke reactie.

Wij waarderen het onderzoek naar de specifieke casus beleidsnotitie "Visie werken aan de toekomst Bernheze" om in samenhang te kijken naar de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad. In onze bestuurlijke reactie focussen wij met name hierop (en iets minder op de inhoudelijke punten), omdat daar wat ons betreft de kern van de rapportage en ook een stevige gezamenlijke uitdaging liggen.

Kaderstellende en controlerende taak van gemeenteraad

Zoals in eerdere gesprekken is aangegeven onderstrepen wij het belang van het versterken van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad. Met de start van een nieuwe raadsperiode is het een mooi moment om samen met de gemeenteraad, de griffie en de rekenkamercommissie te kijken naar wat er nodig is om dit te versterken. College en organisatie voelen zich mede verantwoordelijk om hier een rol in te pakken. Juist om die kaderstellende en controlerende taak te versterken, hebben we getracht met de nieuwe indeling van de programabegroting, gebaseerd op de indeling in de Staat van Bernheze, meer focus en integraliteit tussen beleidsthema's aan te brengen.

Goede kaderstelling is voor het college en de organisatie essentieel voor de uitvoering. Zeker door de toename van de complexiteit en de hoeveelheid vraagstukken die op onze gemeente afkomen. Het is belangrijk om duidelijke keuzes te maken met betrekking tot de onderwerpen waarop kaderstelling plaatsvindt (prioritering). Daarnaast is van belang om kaderstelling op strategisch niveau te doen - cq. niet teveel op de details - en tot slot is van belang om kaders te vertalen in concrete doelstellingen, zoals u in uw rapportage ook aangeeft.

Uw conclusies

In de basis onderschrijven wij de conclusies van het rapport, maar we willen wel enkele nuances aanbrengen.

Met name op uw conclusie dat de regionale samenwerking niet voldoende uit de verf is gekomen willen wij enkele nuanceringen aanbrengen (conclusie A).

Kijkend naar de drie speerpunten willen wij in algemene zin opmerken dat deze wel degelijk een focus in het handelen van het bestuur hebben aangebracht.

Zeker voor wat betreft het thema landbouw heeft Bernheze op het gebied van de vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) een trekkersrol vervuld.

Ten aanzien van het thema recreatie en toerisme is ook getracht hiervoor in de regio de handen op elkaar te krijgen, maar dit is door de regio niet overgenomen.

Met betrekking tot het speerpunt wonen is geconcludeerd dat dit veel meer een lokale opgave is, dan dat het een onderwerp is waar in de regio heel veel over afgestemd moet worden.

Daarbij speelt ook dat de regio Brabant Noordoost een relatief jonge regio is en pas tien jaar bestaat. Vanuit dat perspectief, en kijkend waar we nu met de regio staan, hebben we een geweldige ontwikkeling doorgemaakt. In dit kader is ook de lokale regiotafel een zeer positieve ontwikkeling die we komende jaren verder door willen zetten. De drie speerpunten die destijds zijn vastgesteld, moeten echter ook in het tijdsgewricht van de ontwikkeling van de regio als geheel worden gezien; omstandigheden en perspectieven zijn in de loop van de tijd gewijzigd. Dat gezegd hebbende, laat onverlet dat wij de raad beter hadden kunnen informeren over gewijzigde perspectieven ten aanzien van de speerpunten in relatie tot de regio.

Ook in het nieuwe bestuursprogramma wordt het belang van de Bernhezer focus op de regio aangestipt. Wij vinden het van belang om zelf ook explicieter te zijn in wat voor ons speerpunten zijn en hoe we daar in de regionale samenwerking op willen sturen. Ons voornemen is dan ook om hierover met de raad in het najaar in gesprek te gaan en een regionale samenwerkingsstrategie op te stellen.

We onderkennen dat de drie speerpunten uit de notitie "Visie werken aan de toekomst Bernheze" niet anders tot stand zijn gekomen dan andere beleidsthema's en dat deze thema's binnen de staande werkorganisatie zijn opgepakt (conclusie B). We willen hierbij wel opmerken dat we intern sturing aan deze drie thema's hebben gegeven door deze in kwartaal- en later trimesterbijeenkomsten te bespreken. We zien in het algemeen dat de maatschappelijke ontwikkelingen snel gaan en er vaak meerdere beleidsonderwerpen rondom een opgave spelen; dit vraagt om een wendbare aanpak. Vandaar dat wij meer gaan werken volgens de projectmatige aanpak, waarbij maatschappelijke opgaven worden vertaald in projecten met een duidelijk begin- en eindpunt. Startend met een startnotitie, waarin ook de betrokkenheid van de raad in het vervolgproces is opgenomen.

We onderschrijven uw conclusie dat de gemeenteraad onvoldoende in de gelegenheid is gesteld om de beoogde aanpak te volgen en waar nodig bij te sturen en ook dat de raad hier zelf niet expliciet om heeft gevraagd (conclusies C en D). Via de reguliere rapportages binnen de planning en controlcyclus is de raad weinig meegenomen in de voortgang van de speerpunten

uit de notitie "Visie werken aan de toekomst Bernheze". Wij hebben al eerder geconcludeerd dat deze documenten vragen om een kwaliteitsverbetering. Vandaar dat we ook ingezet hebben op een nieuwe indeling van de programmabegroting en deze documenten, waaronder de tussentijdse rapportages, verder door te ontwikkelen de komende jaren. Ook zal de verdere uitrol van een projectmatige werkwijze helpen bij versterken van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad.

Uw aanbevelingen

Wij onderschrijven uw aanbevelingen en ook uw opmerking dat uitgebreide administraties en nieuwe overlegstructuren niet het antwoord zijn op het verbeteren van kaderstelling en controle. En we zijn er ook van overtuigd dat als het proces van kaderstelling goed ingericht en doorlopen is, dit de controlerende taak van de gemeenteraad vereenvoudigt.

We staan aan de vooravond van de (hernieuwde) invoering van projectmatig creëren. Hiermee geven we invulling aan uw eerste en vierde aanbeveling. Onderdeel van deze aanpak is dat we bij nieuwe beleidsontwikkelingen een duidelijke startnotitie voorleggen waarin ruimte is om met elkaar een inhoudelijke richting te bepalen. In de startnotitie is daarnaast aandacht voor de doelstellingen, de planning, werkwijze, financiering en wijze van rapporteren.

Met betrekking tot de wijze van rapporteren: we zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid om met elkaar te bespreken hoe, op welke manier en op welke moment de gemeenteraad betrokken wordt en wil blijven bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering. Wat betreft het college is dit steeds maatwerk en kijken we hoe we dit zo passend mogelijk vorm kunnen geven; met zo min mogelijk administratieve rompslomp, maar wél aansluitend bij de ontwikkelingen van dat moment. In de startnotitie zouden daarover afspraken gemaakt moeten worden.

Ten aanzien van de tweede aanbeveling willen we mee geven dat wat ons betreft in de startnotitie al inhoudelijk richtinggevende uitspraken gedaan kunnen worden, als ook richtinggevende kaders voor uitvoering waar aan de voorkant van het opstellen van nieuw beleid al rekening mee gehouden moet worden. In de regel zullen startnotities echter vooral als een formeel startmoment voor nieuwe beleidsontwikkeling dienen en komt in volgende fasen de inhoud tot stand. Wij zijn het met u eens dat de doelen in een beleidsnotitie concreet (zo 'smart' mogelijk) omschreven moeten worden. De operationalisering hiervan in een uitvoeringsparagraaf zien wij als een collegebevoegdheid, maar het is zeker goed als de gemeenteraad in het kader van haar controlerende rol kan volgen hoe de uitvoering verloopt.

Uw derde aanbeveling richt zich primair op de griffie. Wij staan daar positief tegenover, maar laten het vooral aan de griffie om daar een uitspraak over te doen. We willen wij graag benadrukken dat wij de samenwerking met de griffie als zeer prettig ervaren met korte lijnen en deze samenwerking ook als een noodzakelijke randvoorwaarden zien voor het versterken van de kaderstellende en controlerende taak van de gemeenteraad.

Zoals aangegeven in de inleiding zien wij het uitgevoerde onderzoek naar de beleidsnotitie "Visie werken aan de toekomst Bernheze" in een breder perspectief als het gaat om het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad. En waar wij vanuit onze rol stevig aan willen bijdragen.

In het nieuwe concept-bestuursprogramma leggen we daarbij de nadruk op drie lokale kernambities: 1. woningbouw, 2. gezondheid & welzijn en 3. samenwerking, participatie & dienstverlening. We gaan graag het gesprek aan met de gemeenteraad, de griffie en uw rekenkamercommissie wat dit betekent voor kaderstelling en controle.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester